

NOVINKY Z ČECH.

První informace od zpravodaje "Pok. Záp."

V Parze 20. prosince '99.

Situace. Krise. — Historie českého boje ve Vídni. — Nové sněmování. — Odrození říšské rudy. — Slovo k Polákům. — Zemské finance. — Obstrukce české vlády. — Mladotěštil poslanec se tuží. — Nový pražský arcibiskup. — Sjezd radikálů. — České horní družstvo. — Stávka pekařů. — K atentátu v Konopišti. — Spousty sněhu v Čechách. — Vlivomka tiskárna sňobela. — Zapořazení romů.

Situace. Krise na krku. Clary je hotov. L' issi podal nemůže co úřední ministr, ale stačí, že rozmatat ministerstvo to domatol...

Císar je velmi roztrpčen, že státní nezbytnosti uvázly a že marne osobně o jich vyřízení pečoval. Projevil to několikrát v audienci.

Z historie českého nápisu. Dnes po faktum, že Čechové zastavili svou mírnou obstrukci celý státní stroj, není ani potřebí říci činnost parlamentu, pravice a Čechů.

Mladotěštil poslanec se polepšil. Nyní jsou ve Vídni stále. Ale mnozí se děkují. Kaše je horká. Poděkoval se Adámek Gustav, resignaci oznámil dále Herold, Heller, Foit, Heinrich. Za to poslanec Svovizl, který do Vídni jednou za rok se podívá, se mandáto drží. Volba posl. Mixy za Pfibram na sněm král. Českého byla zrušena. Za kandiduje Hořica, proti němu sociál Dědic.

Nový pražský kníže-arcibiskup Lev, svobodný pán Skrbenský bude 6. ledna 1900 v Olomouci arcibiskupem konsekrován. Interonise v Praze bude se konati za přítomnosti papežského nuncia z Vídne v neděli dne 14. ledna.

Sjezd důvěrníků strany státoprávní radikálů konal se v Praze v sobotu a v neděli. V sobotu zasedaly různé odbory, které se vesměs zabývaly pracovním programem. V neděli byla valná schůze důvěrníků v klubovních místnostech o 10. hod. dopolední. V resoluci přijaté vysloven souhlas s dosavadní činností strany a vzaty na vědomí zprávy odborů i výkonové výboru.

České horní družstvo. Co nejdříve vejdě v život české horní družstvo, které bude provozovat v Čechách dolování nerostů všech druhů uhlí, kovu, atd. V přípravě výboru zasedají vynikající čeští odborníci, jak vědci, tak i technici a obchodní praktikové. Hornictví a hutnictví v Čechách jest až na málo výminek v rukou německých.

Stávka pekařských dělníků v Praze skončena. Den 18. prosince byl pro stávku pekařů rozhodným. Ještě do posledního chvíle klonila se povšechná nálada mistrů k tomu, aby krámy se zavěly. Ale hromada dělnická přišla s takovými podmínkami mistrům vsťfic, že tyto neváhali na ně přistoupiti a stávka prohlášena za skončenou. Vyhráli nejen dělníci, ale i mistři. Slevily totiž na svých požadavcích obě strany.

K atentátu v Konopišti. Klíčník v zámku konopištském, Tandler, bude nepochybně co nejdříve postaven před soud pro účastenství v nástrojích "atentátu". Odsouzený Reinhold Fritsch odpovídá trest svůj ve věznici benešovské a jako obyčejný "kriminálník" musí konati různé práce, jež mu správa věznic nazývá.

Vyšetři zastřelení ježmu dno. Uhořel Laxavice Bromo Qu níse tabulky (Laxo Páci vřelí peníze, jestli vás nevytělí). Podj. i na každé botičce E. W. Grove. 1900

Dvacáté století.

Otázka, kdy začíná dvacáté století, vyskytuje se denně a je zodpovídána. tak jako byla vykládána otázka bezcelí a ochranného cla; kdo čte jeden výklad, dá mu tak za pravdu, jako kdo čte druhý výklad. A kdo přečte a uváží oba výklady, přijde k náhledu, že mají obě strany pravdu. Ku kterému důvodu ale má se přidat, o tom rozhodnout je, nebo zdá se být velmi nesnadno, takže etenáf ži-vou mocí nemůže se dostat z rozcestí na pěšinku, vedoucí k pravdě.

Divu tomu není, neboť jest to spor mezi učenci a to spor, který není nový. Již anuialista Píso, který byl 153 let před Kristem konsulem římským, zaznamenává spor o to, má-li být počítáno plné století až když uplynulo, nebo když započalo. Roku 1600 docela byl ražen památný peníz, s tímto významným nápisem: "O div nad div. Roku šestnáctistého nevědí lidé jak byli staří!" Před sto lety, r. 1799, utvořily se ve Weimaru dvě strany. Jedna strana zvala se 1799níci, druhá strana 1800níci. V čele 99níků stáli Schiller a Goethe. Schiller zvěčnil své důvody v básni, což mu nevadilo, aby roku 1801 přešel ku osmnáctsetníkům a jim ku oslavě blahopřál. Spory měly za následek, že až byly roku 1799 ku oslavě starého i nového století konány rozsáhlé přípravy, sešlo z nich. Byly obdivány o dva roky později.

Leč trochu dějin. Náš letopočet zakládá se na narození Krista. Opat Dionysius vypočetl, že Kristus narodil se 754 let po zbudování Říma. Výpočet ten schválil církevní sněm, však pozdějšími výzkumy zjištěno, že opat Dionysius se mylil nejméně o tři roky a že Kristus narodil se nejspíše r. 751, tak že od narození Krista měli bychom dnes psát rok 1902 a nikoliv rok 1899. Omyl ten byl dokázán při sestavování gregoriánského kalendáře, však nebyl opraven, protože oprava měla by za následek ohromný zmatek. Letopočet po narození Krista byl zaveden Karlem Velkým, který nařídil, aby bylo započato počítání s okrouhlým číslem 800. Tento rok byl považován za první rok nového století. Při této tradici zůstala církev. Papež Bonifác VIII. určil rok 1300 co rok jubilejní, který každých sto let má se opakovat. Pro 1500 nařídil jubileum Alexander VI. a Lev XIII. nařídil jubilejní slavnost, tedy začátek nového století, na rok 1900. V Rusku jsou téhož náhledu jako v Římě. Petr veliký zavedl roku 1700 nový letopočet, dle něhož 1. ledna 1900 neomylně započíná dvacáté a 31. pros. 1899 končí 19. století. To lze počteně dokázat na prstech. Za doby Karla Velikého byl rok 800 prvním rokem nového letopočtu; rok 801 byl již druhým rokem, atd. Počátkem s tím postupem ovšem je, však začátek není koncem.

Jsouce v počtářství, jděme o krůček dále. Tvoří devět desetin jednušku? Má-li devět jablek, mohu říci, ale nemohu dokázat, že jich mám deset, an do deseti chybí, schází mi jedno. Sotva kdo bude tak bláhový, aby počítal co nemá, co nevládní, načetprve má naději. Nemohu-li dopočítat se desídky bez jednušky, jak mohu se dopočítat století před dokončením úplného počtu?

Slovník Littré, autorita mezi vědatory pojednává ve svém "Století" o sporné, vlastně jen sporné se být zdající otázce takto: "Nynější století započalo prvním dnem 1801 a skončí posledním dnem r. 1900. Francois Arago, slavný hvězďář a počtář, píše ve svém díle o sporné otázce takto: "Mezi lasky často vzniká spor o tom, zda ku př. 28. března 1800 nalézáme se v osmnáctém, anebo již v devatenáctém století. Odpověď na otázku tu je následovná: Zažme se: Znamená ono datum rok běžící, v němž se nalézáme, v němž uplynuly teprve 3 měsíce a který bude skončen, až uplyne dalších 9 měsíců. Nový rok začíná až 1. lednem a končí až 31. prosincem."

Však důslednost tato není jako se býti zdá. Jedná se o rozdíl mezi číslem základním a číslem řadovým, jakož i výklad začátku křesťanské éry. Jak již řečeno, začínáme počítat od narození Krista. Vzato historicky i matematicky, začíná nová éra nocí, v níž narodil se Kristus. Kristus ale narodil se 25. prosince a nový rok začíná o osm dní později. Kam náleží oněch osm dní? Do doby

Dvacáté století.

prednarození Krista, anebo do nového roku? Tvoří těchto osm dní první rok? Nepochybně, an po osmi dnech, prvním lednem začíná jiný rok. Je to rok první, či již druhý? Zda rok první, mí-níme tím skončení, nebo začátek? Zda 1. lednem druhého roku začíná třetí rok, nevyhnutelně musil 1. lednem 1899 začínat rok 1900 a úderem 12. hodiny 31. prosince započne nové století. Zda ale 1. lednem r. 1. vyvozujeme, že nastal rok končí 31. prosincem, dvacáté století započne až 1. lednem 1901.

Připustíme dále, že letopočet začíná narozením Krista a ne-dbejme oněch osmi dnů mezi narozením a obřezáním. Pak je ze stanoviska počtářského narození Krista nickou mezi minus a plus, mezi před a po křesťanské éře. Od této nicky začínáme počítat. Matematicky pak je první rok nickou, která stane se jednuškou až po skončení roku a jelikož po jednušce následuje dvojka, začíná skončením jednoho roku rok druhý, jednoho století druhé století. Právě-li první rok, nemůže být a není tím méně, že rok je úplný a že nalézáme se v roce následující, tedy v roce jiném. Tak je to i se stoletími. První století je časem, kdy sto let ještě neuplynulo. Teprve po uplynutí celých sto let nalézáme se ve století následujícím, na jeho začátku. Ve skutečnosti počítáme ku předu.

Tedy devatenácté století skončí o půl noci 31. prosince přístého roku a dvacáté století započne vtefinou 1. ledna 1901. Vol.

ZAJÍMAVOSTI.

Ze slovanských zajímavostí. Několik zajímavých podrobností o evangeliu remešském, vydaném právě v omezeném počtu výtisků fototypicky známým francouzským slavistou L. Légerem, professorem v "College de France". Proslulé evangeliu toto souvisí, jak známo, s obnovením slovanské bohoslužby v Praze za Karla IV. Otcovský panovník tento věnoval klášteru sv. Jeronýma cyrilské evangeliu bulharského původu. Kdo je psal a kterak dostalo se do rukou králových, není známo. Zbožná legenda připisovala je samému sv. Prokopu. Koncem XIV. století k cyrilskému evangeliu přibýlo hlaholské, napsané v samém klášteře na Slovanech roku 1395. Obě evangelia tvoří nyní jednu knihu a byla opatřena skvostnou vazbou. Za bouří husitských drabčených rukopis zmizel. Palacký se domnívá, že strana pod obějí poslala je do Cařihradu. Jisto jest, že koncem XVI. století vzácná památka byla majetkem lotrinského bibliofila a kardinála Karla, jenž věnoval ji remešské katedrále. Zde hrálo evangeliu významnou úlohu při korunovaci francouzských králů, kteří přisílali na ně, zavazující se konati spravedlnost. Odtud vznikl francouzský název knihy "Textu du Sacre". Ale teprve v předešlém století diplomat ruští, provázající Petra na zahraniční cestě, zjistil slovanský původ evangelia. Později o památku zajímala se též Kateřina II. Za francouzské revoluce opět zmizela a ztráty té želeli všichni slavisté. Kollár v plamenných verších proklel Jakobiny, že zničily slovanskou svatyni. Teprve francouzský učenc Louis Paris objevil památku v městské knihovně remešské, kde klidně odpočívala, zabavena jsouc pouze skvostné vazby. Od té doby četní slavisté zabývali se zajímavou knihou a pokoušeli se o její vydání. Mezi nimi i Hanka, pak Sylvestr, jenž roku 1845 vydal jí nákladem cara Mikuláše. Koncem roku 1896 ministr osvěty Rambaud dal rukopis dopravit do Paříže, aby jej ukázal caru Mikuláši II. Při té příležitosti byl také fotografován ve čtyřech exemplářích. Nyní vychází památka v nádherné úpravě ve všem paleograficky zvláštnostmi a s věcným úvodem vydavatelovým.

Před sto lety v pražském divadle. V 1. čísle nového časopisu "Divadelní Listy" uveřejňuje známý spisovatel Alois Jirásek následující zajímavou stať o tehdejším pořádku divadelním: "Před sto lety, a ještě roku 1804, smekl v divadle i za představení, kdo četl: divadelní řád vystavuje šetrně, že "ize se nádti, že každý smekne ze slušnosti, aby jeho kloubek neprekážel jiným divákům". Ale již roku 1817 uvádí divadelní řád, že "cit pro slušnost

každého přiměje", aby smekl,

akmie se opona vyzvihne. Týž řád vyžadoval na dámách, aby své hlavy upravily tak, aby zadnějším divákům v rozhledu nepekážely. Nebyla-li místa v přiležení všechna obsazena, diváci se sami přesazovali, ovšem že blíže k jevišti. Řád toho výslovně nezapovídal, nýbrž jen toho se dožadová, aby takové samovolné stěhování nerušilo volný rozhled těm, kteří zůstali v zadu. Jinak bylo s potleskem. "Poněvadž trojí potlesk obecenstva jest toliko na počtu nejvyššího dvora, nedovoluje se, aby se členům divadla rovněž tolikrát tleskalo". Byli kus ukončen, nasměli niko z účinkujících za žádnou zámlinkou na jevišti se jednou ukázat, aniž se nějak poděkovati nebo obecenstvo osloviti. "— od tak zvaného vyvolávání a tleskání, jelikož jest zbytečným a nepřijemným hlučením, budí puštěno". Jen ten, kdo poprvé vystoupil, směl po skončení kusu za potlesk a pochvalné volání "znovu vystoupit a se ukázati". Totéž bylo dovoleno, ale až po roku 1804, umělcům hostem, když vystoupili na jevišti tehdejšího "Národního". Přísňější pravidla byla na projevy nelibosti. "Poněvadž pak," jak řád říká, "ten, jenž si zapíatlí vstupně, nikerak tím práva nenabývá, aby se dopouštěl v divadle neslušnosti, proto se pískání, všeliké dupání a hmožením holemi na projev nelibosti, jenž často jenom z úkladů a rozmaru se děje, přísně zapovídá". Kdo neposlechl, tomu vyhrožuje divadelní řád "skutečným zatčením". A řád ten nevyhlásilo snad řiditelství divadla, nýbrž "c. k. městské hejtmanství". Od té doby se věru hodně změnilo!

Co tomu říkáte? My nabídneme jedno století odměny se každý případ kataru, který nemůže být vyléčen lékem Hall's Catarrah Cure. F. J. Cheney & Co., majitelé, Toledo, O. — My připsání jsme znali P. J. Cheney po 18 letech a uznáváme jej za poctivého a spolehlivého ve všech jeho obchodních transakcích a finančních schůpkách a provedení jakékoliv obchodního závazku, jest firma učiní WEST & TRACY, veikoobchodní lékárník, Toledo, O WALDING, KISAN & MARVIN, veikoobch. lékárník, Toledo, O Hall's Catarrah Cure se užívá vnitřně, dříve než se aplikuje na krev a slizniční blány. Dříve než začnete zádrma. Na prodej v všech lékárnách. Cena 75c. láhev. Hall's Family Pills jsou nejlepší.

Do Mosince, Wis., a okolí.

Čteným krajanům tamním oznamujeme tímto, že pan F. E. Černý převzal laskavě jednatelství našich listů a jest oprávněn před-i do-platně na naše listy vybírati aneb jinak nás obchodně zastupovati. Doporučujeme pana Černého krajanům našim, aby mu byli v snaze jeho nápomocni. Vydatelstvo Pokroku Zapadu, Hospodáře a Knih. Amer.

Čt. odběratelů n.

Zásoba knihy "Zlaté mládí", kterou jsme před nedávnem uveřejňovali za 25 centů, jest úplně rozebrána. Vydatel. Pokroku Zapadu. Nejhojněji zásobenou

grocerii...

vlastní nyní. JOS. NOVÁK v čis. 1246 jižní 13. ulice.

Lešetínský kovár.

Před několika lety vydána byla v Praze uchvatná výpravná básně svato-plučka Čecha, "Lešetínský kovár". Líčeno v ní otrými tahy poučňování českých dědin cizozemskými fabrikanty a vřelá láska lidu českého k řeči otčavých. Lešetínský kovár, vzor pravého Čecha, vzdučuje snahám poučňováním a "platí vzor svůj živo-rem, neboť za poučňovatelé stojí mocné rameno "zákonu a spravedlnosti". Běšen, paná v slohu lehkém a přece uchvatně zajímavém, způsobila veliký rozruch. Vzátek ten trval na krátko Vláška ji skňžkonala! Jen něco málo výtisků před konfiskací rozprodáných přišlo mezi lid. Jsouce přesvědčení, že příděm vsťfic přání každého milovníka Lešetitě Čebty, vydali jsme se svolením spisovatele básně tuto v pínečá znění konfiskovaného vydání A v očekávání tom jsme se nemýlili. Během prvního roku rozebráno prvé vydání, skrovně ovšem a uspořádal jsme vydání druhé. Básně tvoří knihu o 88 stranách a prodáváme ji po 25ct. Do Čech, se zaručením za 50c. z druhého vydání (ana kniha valně těžší) za 65ct. K dostání za botové u

Hus a Žižka.

Krásné dva litografované obrazy, představující české velikány Husa a Žižku, hodící se pro spolkové a veřejné místnosti, jakož i pro rodiny, máme nyní na skladě. Prodáváme je oba po 25ct., aneb co přemí k Pok. Zapadu za 40platek 50c. Pokrok Zapadu, Omaha, Neb.

Jistý lék proti croupu.

První známku croupu jest ochrap-tění a sponozujeme-li to u dítku, může se to vzíti za jisté znamení, že nemoc tu dostane. Po ochrapnění následuje zvláštní hrubý kašel. Dává-li se k užívání Chamberlain's Cough Remedy tak brzo jak dítko ochrapí, aneb i když se již kašel dostaví, předejde se nemocení. Používá se ve mnoha tisících domovů v této zemi a nesklame nikdy starostlivé matky. Ještě jsme nezvěděli o jediném případě, v kterém by se nebyl osvědčil vydatným. Žádná jiná připravená nemůže se vykázati takovým výsledky, — 26 roků neustálého používání bez nezdaru. Na prodej ve všech lékárnách.

公馬母女子

Mohu vás naučiti poštu za tři měsíce anglicky mluviti, čísti a psát; poštu vám jednu dlohu na zkušku. Také jsem sepsal a mám na prodej tři různé knihy k učení se při angličtce. Nyní spjati v vydávání v sešitech úplně nové anglicko-český slovník, který obsahuje 200 000 slovíček; polní vám na ukážku. Píse nyní Adresa: Apt. M. Soukup, 509 W. 18th st. Píse Station, Chicago, Ill. 109-1r

Z KRUHŮ Č. S. D. P. J.

Hlavní Jednota v Montgomery, Minn. odbývá své schůze každou 4. sobotu v měsíci v síni F. V. Stáha o 8. h. večer. Velkopředseda J. Nestavil. Velkotejmník, F. V. Stáha. Velkokonštituční Jos. E. Sokol. Velkopokladník Josef Maruša.

Č. I. v Montgomery, Minn. odbývá své schůze každou čtvrtou neděli v měsíci. Předseda Fr. K. Staněk. Tajemník Fr. Mixa. Účetník Jos. E. Sokol. Pokladník Tomáš Havel.

Č. II. Mladotěš v Le Sueur Center, Minnesota. odbývá své schůze každou 2. neděli v měsíci v síni IOOE. Předseda Jakub Krenk. Tajemník Fr. Barša. Účetník Center, Minn., čest. J. Macek, pokladník Václav Krava.

Č. III. v St. Paul, Minn. odbývá své schůze každou 2. středu v měsíci. Předseda Jan Bednář. Tajemník Jan Kříž. Účetník Petr Stránský. Pokladník Jan Kříž. 1411 3. St. So. pokl. Josef Pospíšil, čestník Jos. Aubrecht, 1922 2 1/2 St. So.

Č. V. v Nové Praze, Minn. odbývá své schůze každou 4. neděli v měsíci. Předseda Vojta Chalupský, taj. P. J. Novotný. Účetník Václav Pösel, pokladník Jakub Svoboda, Nové Praze, Minn.

Komenský č. VI. v Hayward, Minnesota. odbývá své schůze 1. neděl v měsíci. Předseda Jan Klíma, pokladník Jan M. Kříž. Účetník J. Kučera, poklad. Matěj Beneš, Oakland, Minn.

Karel Velký, č. VII. v Nové Třeboni, Minnesota. odbývá své schůze každou 4. neděl v měsíci. Předseda Jan Klíma, pokladník Jan M. Kříž. Účetník Jan Noska. Tajemník Jan Jindř. Kříž. Le Sueur Co., Minn.

Č. VIII. Rovnost Owatonna, Minn. odbývá své schůze každou 1. neděl v měsíci v síni Č. S. P. B. Předseda Frant. Horák, tajemník Jos. E. Martinek, čestník Karel Kříž. Účetník Alois Sýkora, Owatonna Minn.

Spolek č. IX. v Pine City, Minnesota. odbývá své schůze každou čtvrtou neděl v měsíci. Předseda Anton Pávek, místopředseda Jan Štochl, tajem. Jos. Bartoš, box 23 Berona, čestník Jan Hejda, Pine City, Minn., poklad. Frant. Pávek.

Č. X. Českoslován, v Olvria, Minn. Předseda Karel Kohn, místopředseda Mas. Petříček, tajemník Frant. W. Křeh, box 20, Olvria, Minn., čestník Bedřich Konek, pokladník Václav O. Flovhart.

Čechie č. XI. v So. Omaha, Neb. odbývá své schůze každý druhý čtvrtek v měsíci o osm hodin večer v síni J. Koutskýho. Před-seda Václ. Šnajdr, tajemník Jan Koucký na 20 a Q ul., čestník Jan Hájek pokl. J. Koutč.

Číslo XII. Chrádim v Racine, Wis. odbývá své schůze každou třetí sobotu v měsíci v Tholin večer. Předseda Jos. Dušek, místopředseda Václ. Šnajdr, tajemník Jan Koucký na 20 a Q ul., čestník J. L. Byr, 1022 High St.

Číslo XIII. Český Lev v Belview, Minn. odbývá své schůze každou druhou neděl v měsíci. Předseda Fr. Štekl, tajemník Jan Pospíšil, pokladník Václ. Pístula, Belview, Redwood Co., Minnesota, čestník F. Šel, Belview, Minn.

Číslo XIV. Ladimír Klácel, v Haugen, Wis. odbývá své schůze 1. 3. 7. 9. 11. 13. 15. 17. 19. 21. 23. 25. 27. 29. 31. Předseda Frant. Kozlák, tajemník Václ. Křim, čestník Jos. Mondík, Haugen, Wis., pokladník F. J. Koutl.

NAVŠTÍVÍTE OMAHU?

Jestli ano, zapamatujte se zastavit ve skvost-ně zařízeném hostinci a hotelu

J. ONDŘAČKA

v čísle 1222 jižní 13. ulice.

LOUIS BERKA,

český právník.

Pracovní v čísle 924 N. T. 1. ul. Blá. Omaha.

Kdokoliv potřebuje právnícké pomoci, schie-dit v panu Berkoví právníka zkušeného, který dlouholetou zkušeností svoji mělo krajanům našim adykoliv správně poskytnouti.

Cechové a jejich zápas o samosprávu.

Nákladem Pok. Záp. vydána byla v brožované přednášce pod výše uvedeným názvem, kterou připravil p. L. J. Falda pro literární klub Astorový knihovny v New Yorku a upravil pak pro měsíčník Midland Monthly. Tento český překlad předříčí tvoří brožurku 40 stránek, obsahující vyobrazení Jana Husa, Jana Žižky, Jana Amose Komenského a Josefa Jungmana. Cena pouze 10c., třeba v kolíčkách. Dva sešity měsíčníku Midland Monthly, obsahující tutéž přednášku v angličtině, za 25ct. Pokrok Zapadu, Omaha, Neb.